

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

«Η ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΑΣΠΟΡΕΣ ΤΗΣ: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ»

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ / ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ, ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΠΣ - ΕΠΙΠΕΔΟ 6		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	XXXXXXXXXX	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΑΣΠΟΡΕΣ ΤΗΣ: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/XXXXXX/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος αυτού οι φοιτητές πρέπει να είναι σε θέση:

- να γνωρίζουν τους κοινωνικούς και οικονομικούς όρους που είναι πιθανό να επηρεάζουν τη σημασία και την εξέλιξη της ελληνικής διασποράς
- να κατανοούν και να μπορούν να εξηγούν τις βασικότερες έννοιες που σχετίζονται με τη διασπορά (αυτόχθονες, ετερόχθονες, μετανάστες, πρόσφυγες, ιθαγένεια και ιδιότητα του πολίτη, διπλή ιθαγένεια, πολιτικά και αστικά δικαιώματα κ.ά.)
- να αντιλαμβάνονται την αλληλοσυσχέτιση που αναπτύσσεται ανάμεσα στο φαινόμενο της διασποράς και την κυρίαρχη πρόσληψη της εθνικής ταυτότητας
- να αναγνωρίζουν και να ερμηνεύουν στα ιστορικά τους συμφραζόμενα τους παράγοντες που είναι πιθανό (ή συνήθως) οδηγούν στην εντατικοποίηση της μετανάστευσης
- να κατανοούν τους τρόπους διαμόρφωσης των σχέσεων μεταξύ κράτους και διασποράς στην

- πορεία του χρόνου και να μπορούν να εξηγήσουν την ιστορική μετεξέλιξή τους
- να γνωρίζουν τις πηγές στις οποίες μπορούν να αναζητήσουν πληροφορίες για την εξέλιξη της ελληνικής διασποράς (ή σωστότερα των πολλών ανά τον κόσμο ελληνικών διασπορών)
- να παρακολουθούν την υπάρχουσα βιβλιογραφία και να μελετούν με αξιολογικά κριτήρια ή και με συγκριτικό τρόπο τις παλιότερες ή σύγχρονες μελέτες (η ικανότητα αυτή αναπτύσσεται περαιτέρω μέσω των προαιρετικών εργασιών)
- να μπορούν να περιγράψουν τα βασικά σημεία αναφοράς και τους κυριότερους σταθμούς στην εξέλιξη της ελληνικής μετανάστευσης και διασποράς
- να κατανοούν ότι τόσο το φαινόμενο της διασποράς όσο και εκείνο της μετανάστευσης δεν είναι αποκλειστικά εθνικά ζητήματα αλλά εγγράφονται στο ευρύτερο φάσμα των διεθνών ή/και παγκόσμιων εξελίξεων

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1 Των Ελλήνων οι Κοινότητες: Μια χαρτογράφηση των κέντρων της ελληνικής διασποράς στον ευρωπαϊκό χώρο (15^{ος}-18^{ος} αι.)
- 2 Από τη φιλοξενία στη μόνιμη εγκατάσταση: ελληνικές κοινότητες, αδελφότητες, καταστατικά
- 3 Η ελληνική Κοινότητα της Βενετίας: Σαν Τζόρτζιο, Κάμπο ντε γκρέτσι
- 4 Η ελληνική παροικία της Νάπολης: δογματική διπλοπροσωπία και έριδες
- 5 Η ελληνική Κοινότητα της Βιέννης: η συμβολή της ελληνικής διασποράς στην κατανόηση του ελληνικού πολιτικού προβλήματος
- 6 Διαδρομές Ελλήνων, βαλκάνιων πραματευτών και ευρωπαϊών δοτόρων: Σεμλίνο, Μισκόλτζι, Χάλλη, Λειψία, Άμστερνταμ
- 7.Θεωρητική συζήτηση για την ανάπτυξη της σύγχρονης έρευνας και μελέτης των διασπορών (πότε ξεκίνησε η χρήση του όρου, ποιο ήταν το παλιό ή κλασικό περιεχόμενό του, πότε αναπτύχθηκε ο κλάδος των διασπορικών μελετών –diaspora studies- και γιατί τη δεδομένη περίοδο κ.ά.)
8. Η μετάβαση από μια ελληνική διασπορά χωρίς πατρίδα στη διασπορά του ελληνικού κράτους - Παρουσίαση της ελληνικής μετανάστευσης κατά τη διάρκεια του 19^{ου} μέχρι τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο και τη Μικρασιατική Καταστροφή
9. Το φαινόμενο της παλιννόστησης (επιστροφής στην πατρίδα), μετακινήσεις και ανταλλαγές πληθυσμών
10. Συγκριτική προσέγγιση της διαμόρφωσης της ελληνικής μεταναστευτικής και διασπορικής πολιτικής: διεθνή πρότυπα, εθνικές επιδιώξεις, ιδιαιτερότητες και προβλήματα
11. Οι ισχυρές και σημαντικές ελληνικές διασπορές: παραδείγματα.
12. Οι ανίσχυρες και λιγότερο σημαντικές ελληνικές διασπορές. Παρουσίαση επιλεγμένων περιπτώσεων

13. Η χρήση του διαδικτύου στην έρευνα του φαινομένου της διασποράς

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Στην αίθουσα</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Παρουσιάσεις με power point Διδακτικό Υλικό, ανακοινώσεις, και επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας classweb Επικοινωνία μέσω email.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις</p>	<p>39</p>
	<p>Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις</p>	<p>78 (χωρίς πριμοδοτική εργασία) ή 40 (με πριμοδοτική εργασία)</p>
	<p>Προαιρετικές πριμοδοτικές εργασίες</p>	<p>38 ώρες για όσους επιλέγουν να πραγματοποιήσουν εργασία</p>
	<p>Τελική γραπτή εξέταση</p>	<p>3</p>
<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>120</p>	

<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>A) Σε περίπτωση οι φοιτητές/τριες δεν επιλέγουν προαιρετική εργασία: Τρίωρη γραπτή εξέταση στα ελληνικά, η οποία περιλαμβάνει ερωτήματα ανάπτυξης, που αναδεικνύουν το επίπεδο κατανόησης του αντικειμένου του μαθήματος, καθώς και τις συνθετικές και αναλυτικές ικανότητες των φοιτητών). Οι φοιτητές καλούνται να απαντήσουν σε δύο ερωτήματα (50% έκαστο, μονάδες: 5/10).</p> <p>B) Σε περίπτωση εκπόνησης προαιρετικής εργασίας: Παρουσίαση εργασιών (30%) Αξιολόγηση εργασίας (30%) Γραπτή εξέταση στα ελληνικά (40%) (με τον παραπάνω τρόπο).</p>
--	---

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>• Συγγράμματα: Λίνα Βεντούρα και Λάμπρος Μπαλτσιώτης (επιμ.), <i>Το έθνος πέραν των συνόρων: Όμογενειακές πολιτικές του ελληνικού κράτους</i>, Αθήνα: Βιβλιόραμα/Κέντρο Ερευνών Μειονοτικών Ομάδων Σειρά Μελετών Περίοδος Β΄5, 2013.</p> <p>• Προτεινόμενη ενδεικτική βιβλιογραφία: Othon Anastasakis, Manolis Pratsinakis, Foteini Kalantzi, Antonis Kamaras (edits), <i>Diaspora Engagement in Times of Severe Economic Crisis. Greece and beyond</i>, Palgrave Macmillan, 2022</p>
--

Richard Clogg, *Η ελληνική διασπορά στον 20ό αιώνα*, μτφρ. Μαρίνα Φράγκου, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2004.

Κωστής Καρπόζηλος, *Κόκκινη Αμερική. Έλληνες μετανάστες και το όραμα ενός Νέου Κόσμου, 1900-1950*, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 2017.

Ιωάννα Λαλιώτου, *Διασχίζοντας τον Ατλαντικό. Η ελληνική μετανάστευση στις ΗΠΑ κατά το πρώτο μισό του εικοστού αιώνα*, μτφρ. Πελαγία Μαρκέτου, Αθήνα: Πόλις, 2006.

Άγγελος Νταλαχάνης, *Ακυβέρνητη παροικία. Οι Έλληνες στην Αίγυπτο από την κατάργηση των προνομίων στην έξοδο, 1937-1962*, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 2015.

Stefan Petrescu, *Οι Έλληνες ως 'άλλοι' στη Ρουμανία. Η εσωτερική οικοδόμηση του ρουμανικού έθνους-κράτους κατά τον δέκατο ένατο αιώνα και οι Έλληνες*, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2014.

Άννα Τριανταφυλλίδου & Ρουμπίνη Γρώπα, *Η μετανάστευση στην ενωμένη Ευρώπη*, Αθήνα: Κριτική, 2009

Άννα Τριανταφυλλίδου & Θάνος Μαρούκης, *Η μετανάστευση στην Ελλάδα του 21ου αιώνα*, Αθήνα: Κριτική, 2010.

Ιωάννης Κ. Χασιώτης, *Επισκόπηση της ιστορίας της νεοελληνικής διασποράς*, Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 1993.

Ι. Χασιώτης, Ό. Κατσιαρδή -Hering, Ευρ. Αμπατζή, *Οι Έλληνες στη Διασπορά (15^{ος}-21^{ος} αι.)*, Βουλή των Ελλήνων, Αθήνα 2006

Χρ. Μαλτέζου, *Η Βενετία των Ελλήνων*, Μίλητος, Αθήνα 1998.

Χρ. Μαλτέζου, «Οι Έλληνες μέτοικοι στη Βενετία μετά την Άλωση. Ταυτότητα και εθνική συνείδηση», *Θησαυρίσματα* 35 (2005), 175-184.

Ο. Katsiardi-Hering, M. Stassinopoulou (ed.), *Across the Danube: Southeastern Europeans and their Travelling Identities (17th-19th c.)*, Brill 2017.

Παπαδριανός Ιωάννης Α., *Οι Έλληνες πάροικοι του Σεμλίνου (18ος-19ος αι.). Διαμόρφωση της παροικίας, δημογραφικά στοιχεία, διοικητικό σύστημα, πνευματική και πολιτιστική δραστηριότητα*, Θεσσαλονίκη, Ίδρυμα Μελετών Χερσονήσου του Αίμου, 1988.

Αθ. Καραθανάσης, *Οι Έλληνες λόγιοι στη Βλαχία (1670-1714). Συμβολή στη μελέτη της ελληνικής πνευματικής κίνησης στις παραδουνάβιες ηγεμονίες κατά την προφαναριωτική περίοδο*, ΙΜΧΑ, Θεσσαλονίκη 1982.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εναλλακτικοί τρόποι εξέτασης μαθήματος σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης

Διδάσκουσα:	Ε. ΒΟΓΛΗ (συντονίστρια)
Τρόπος επικοινωνίας με διδάσκοντα	evogli@he.duth.gr
Επόπτες/Επιτηρητές:	ΝΑΙ
Τρόποι εξέτασης:	Εργασία (προαιρετική): 50% Γραπτή τελική εξέταση: 50% [χωρίς εργασία: 100%]
Οδηγίες υλοποίησης εξέτασης: (3)	Οι γραπτές εξετάσεις θα πραγματοποιούνται μέσω eClass σε ημερομηνία και ώρα που θα ανακοινώνονται μαζί με τη χρονική διάρκεια και το περιεχόμενό τους σε εύλογο χρονικό διάστημα πριν από την πραγματοποίησή τους. Η εργασία θα υποβάλλεται μέσω eClass σε καθορισμένη ημερομηνία.